

## TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE IRAK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ULUSLARARASI KARAYOLU TAŞIMACILIĞI ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti (bundan böyle "Akit Taraflar" olarak adlandırılacaklardır) iki ülke arasındaki dostluk ve iyi komşuluk ilişkilerini kuvvetlendirmenin önemini idrak ederek, kendi ülkeleri arasında ve ülkeleri üzerinden yolcu ve eşya taşımacılığını kolaylaştırmak üzere işbu anlaşmayı yapmayı kararlaştırmışlardır.

### MADDE 1

İş bu anlaşma hükümleri, yolcu ve eşyanın diğer akit taraf ülkesinde tescil edilmiş taşıtlar ile, bir akit taraf ülkesine veya ülkesinden ve akit taraflardan birinin ülkesi üzerinden transit olarak karayoluyla uluslararası taşımasına uygulanır.

### MADDE 2

Bu anlaşmada:

"taşımacı" terimi, akit tarafların her birinde kayıtlı ve mukim olup, akit tarafların kanun ve nizamlarına göre yolcu ve eşya taşımaya yetkili kılınmış her gerçek ve tüzel kişiyi;

"taşıt" terimi,

(i) (Şoför hariç 8'den fazla) yolcu veya eşya taşımak üzere, veya bu taşıtları çekmek üzere imal edilmiş ve kendi gücüyle hareket eden bir karayolu taşıtını, veya,

(ii) yukarıda paragraf (i) de belirlenen taşıt ile yolcu veya eşya taşımak amacıyla römork veya yarı römorktan oluşan bir taşıt kombinasyonunu; "düzenli servis" terimi, belirli bir güzergahta önceden saptanmış zaman ve ücret tarifesine göre iki akit taraf ülkesi arasında yolcu taşımasını; "düzenli transit servis" terimi, bir akit taraf ülkesinde başlayan ve diğer akit taraf ülkesini yolcu indirmeden ve bindirmeden geçen ve üçüncü bir devlet topraklarında sona eren düzenli servisi: "kapalı kapı servis (turist taşımacılığı)" terimi, yolcu indirip bindirmeden, bir ve aynı yolcu grubunun aynı taşıtla, taşıtın tescil edildiği akit taraf ülkesindeki bir noktadan başlayan ve diğer akit taraf ülkesinde devam ederek servisin başladığı birinci ülkede sona eren uluslararası tur taşımasını:

"transit taşıma" terimi, bir akit taraf ülkesinde kayıtlı taşıtlarla, diğer akit taraf ülkesi üzerinden, ikinci akit taraf ülkesinin dışındaki kalkış ve varış noktaları arasında yapılan yolcu ve eşya taşımacılığını;

"boş giriş" terimi, akit taraflardan birinde kayıtlı boş bir taşıtın, kendi kayıtlı olduğu ülkeye veya üçüncü bir ülkeye yolcu veya eşya taşımak için diğer akit taraf ülkesine girişini ifade eder.

### MADDE 3

Her akit taraf, iş bu anlaşma hükümlerine uygun olarak, diğer akit tarafa ait yolculara, şahsi eşyalarına, ticari eşyalara ve taşıtlara, akit tarafların milli mevzuatlarınca yasaklanmış noktalara ve noktalardan akit tarafların taşımacılarınca taşınacaklar hariç olmak üzere, kendi yetkili makamlarının tespit edeceği güzergah üzerinden serbest geçiş hakkı tanıyacaktır.

### MADDE 4

Silah, cephane, askeri malzeme, patlayıcı maddeler ile diğer tehlikeli maddelerin iki akit taraf ülkeleri arasında veya bir akit tarafın ülkesinden transit taşınması özel izin alınmasına bağlıdır.

İnsan, hayvan ve bitki sağlığı sebebiyle girişine izin verilmeyen malların akit taraf ülkelere veya ülkelerinden taşınması yasaktır.

### MADDE 5

Akit taraflardan birinin ülkesinde tescil edilmiş bir taşıt, diğer akit taraf ülkesine eşya taşıdıktan sonra, kendi kayıtlı olduğu ülkeye dönüş yükü alabilecektir.

Akit taraflardan birinde kayıtlı boş bir taşıtın, kayıtlı olduğu ülkeye taşımak üzere yolcu ve eşya yüklemek amacı ile diğer Akit taraf ülkesine girmesi milli mevzuata tabidir.

### MADDE 6

Akit taraflardan birinden üçüncü ülkelere eşya taşımak bu amaçla verilecek özel izne tabidir.

### MADDE 7

Mücbir sebep halinde, akit taraflardan her birinin mutabakatı ile diğer akit tarafın milli filosunun yetersiz bulunması şartıyla, talep üzerine üçüncü bir ülkenin taşıtları için özel izin verilecektir.

**MADDE 8**

Bir akit tarafın taşımacılarının diğer akit taraf ülkesi içindeki iki nokta arasında yolcu ve eşya taşımaya izin verilmeyecektir.

**MADDE 9**

İki akit taraf ülkeleri arasında ve üzerinden transit yapılacak yolcu ve eşya taşımalarında, taşıt, eşya ve şahsi eşyalar, aşağıdakiler dışında vergi, resim veya ücrete tabi olmayacaktır.

a) Karayolu alt-yapısının kullanılmasından alınan ücretler (paralı karayolu ve köprüler)

b) Taşıtın, ağırlığı, boyutları veya yükü akit tarafların milli mevzuatındaki sınırları aştığı takdirde alınan ücretler,

c) Eşyalar, yolcular ve şahsi eşyalar için yapılan hizmetlerden doğan ücretler.

Akit taraflar, ücretlerin tipleri ve miktarlarındaki muhtemel değişimler hakkında, uygulamadan asgari üç ay önce birbirleri ile istişare edeceklerdir.

**MADDE 10**

Her akit tarafın taşımacıları ve taşıt şoförleri, diğer akit taraf ülkesine giriş ve bu ülkeden geçişlerinde eşyanın boyu, eni, yüksekliği ve dingil ağırlığına dair olanlar dahil, milli kanun ve kurallara uyacaklardır.

**MADDE 11**

Her akit taraf diğer akit taraf ülkesinde, karşılıklı mutabakat ve diğer akit tarafın milli mevzuatı uyarınca, gönderme noktalarında malları teslim almak, göndermeyi gözlemek ve gümrük muameleleri ile gönderme işlemine nezaret amacı ile ikinci akit taraf ülkesinde bürolar açabilir.

**MADDE 12**

Akit taraflar arasında taşıma ve transit taşıma işlemlerine ilişkin ödemeler, iki ülke Merkez Bankalarıncı kabul edilecek herhangi bir kanvertibl dövizle ve akit taraflardaki meri kambiyo mevzuatına uygun olarak yapılacaktır.

**MADDE 13**

Transit eşyanın bir akit taraf ülkesinde lüzumu halinde bir taşıttan diğerine aktarma edilmesi, bakımı, geçici olarak depoya alınması ve yeniden paketlenmesi, bu eşyanın transit mahiyetini değiştirmez; şu şartla ki, bu işlemler yapıldıkları ülke ilgili makamlarının izin ve denetiminde cereyan edecektir.

**MADDE 14**

İki akit taraf, gümrük muamelelerinin ve taşımacılığa dair diğer formalitelerin basitleştirilmesi için gerekli tüm tedbirleri alacaklardır.

**MADDE 15**

İlgili beyannameler, taşıma belgeleri ve izin belgeleri, akit tarafların yetkili makamlarınca, ülkelere giriş ve çıkışlarda incelenecek ve mühürlenecektir.

**MADDE 16**

Karayolunda uluslararası taşıma yapan bir taşıt, "triptik" veya "carnet de passage" gibi gerekli uluslararası belgeler ile ulusal kanun ve nizamlara göre gereken diğer belgelere sahip olacaktır. Şoförlerin, akit taraflarca kabul edilebilir sürücü ehliyeti olacaktır. Taşıt personeli ve yolcular, akit tarafların sınırlarını geçmek için gerekli belgelere sahip olacaklardır.

**MADDE 17**

Taşıtın imalatçısı tarafından yapılan standart depodaki akaryakıt; gümrük vergisi ve diğer vergi ve resimlerden muaf olacaktır; şu şartla ki, muaf olan akaryakıt miktarı, her iki ülkedeki ilgili makamlarca tespit edilen müsaadeli miktarı geçmez.

**MADDE 18**

Bir akit taraf ülkesine ve/veya ülkesi üzerinden transit olarak uluslararası yolcu ve eşya taşımacılığında kullanılan taşıtlar, bu ülke kanun ve kurallarına uygun olarak, yaralanmalar, ölüm ve mülkiyet kaybı dahil üçüncü şahıslara verilecek zararları karşılamak üzere sigorta edileceklerdir.

**MADDE 19**

Yedek parçaların ithali milli kanun ve kurallara tabi olacaktır. Taşıtların personeli tarafından gerektiğinde kullanılacak alet ve edevat, gümrük vergisinden muaf olacaktır. Taşıtların akit tarafların birinin ülkesinde bozulması halinde, değiştirilmenin gümrük makamları kontrolünde yapılması kaydıyla, bozulan parçaları değiştirmek üzere yedek parça ithaline izin verilir. Değiştirilen parçalar aşağıda belirtilen işlemlerden birine tabi olacaktır:

- a) Taşıtların ülkeden çıkışı ile birlikte ihraç edilecek veya
- b) Gümrük makamları kontrolünde imha edilecektir.

**MADDE 20**

İş bu anlaşmaya uygun olarak yapılacak taşımalarda, trafik ve taşıma nizamlarının ihlali dahil herhangi bir ihlal durumunda, ihlalin vuku bulunduğu akit tarafın kanun ve kuralları uygulanacaktır. Ülkesinde ihlalin vuku bulunduğu akit taraf, bu konuda alınan tedbirleri diğer akit tarafa bildirecektir.

**MADDE 21**

Kaza halinde, olayın ülkesinde vuku bulunduğu akit tarafın yetkili makamları, diğer akit tarafa bu konuda soruşturma raporunu ve diğer ilgili bilgileri sağlayacaktır.

**MADDE 22**

Akit taraflardan birinin taşımacısı, diğer akit taraf yetkili makamından önce yıllık izin belgesi alarak, ikinci akit tarafın ülkesine düzenli servis veya ülkesi üzerinden düzenli transit servisi işletebilir.

**MADDE 23**

Akit taraflardan birinin ülkesinde tescil edilmiş bir taşıtla diğer akit taraf ülkesine yapılacak kapalı kapı servis (turist taşımacılığı) izin belgesine tabi olmayacaktır.

**MADDE 24**

Örtü, ip ve gümrük mühürleri ile ilgili olarak ekte belirtilen genel şartlara akit taraflarca uyulacaktır.

**MADDE 25**

İş bu anlaşmanın uygulanmasından doğacak sorunları incelemek üzere, iki akit tarafın temsilcilerinden oluşan bir Karma Komisyon kurulacaktır. Komisyon akit taraflardan birinin talebi üzerine, sıra ile Ankara ve Bağdat'ta toplanacak ve gerekli kararların alınması amacıyla, tavsiye ve tekliflerini akit tarafların hükümetlerine sunacaktır.

**MADDE 26**

İş bu anlaşmanın uygulanmasının takibi aşağıdaki makamlarca yapılacaktır:

Türkiye için : Kara Ulaştırması Genel Müdürü

Ulaştırma Bakanlığı – Ankara

Irak için : Kara Taşımacılığı Devlet Kuruluşu Başkanı

Taşımacılık ve Ulaştırma Bakanlığı – Bağdat.

**MADDE 27**

İş bu anlaşma, akit tarafların ortak muvafakatı ile tadil edilebilir. Tadilat, her iki akit tarafın hükümetlerince onaylandığını bildiren diplomatik notaların teati edildiği tarihten itibaren yürürlüğe girecektir.

**MADDE 28**

İş bu anlaşma çerçevesinde imzalanacak mukaveleler, anlaşmanın yürürlükten kalkmasından sonra dahi geçerli olacaktır.

**MADDE 29**

Akit taraflar arasında, iş bu anlaşmanın uygulanmasından doğabilecek anlaşmazlıklar, anlaşmanın 25. maddesi uyarınca kurulmuş olan Karma Komisyon tarafından çözümlenecektir.

**MADDE 30**

İş bu anlaşma imza tarihinde geçici ve akit tarafların milli mevzuatları uyarınca onaylandığını teşvik eden notaların teati tarihinde kesin olarak yürürlüğe girecektir.

İş bu anlaşma bir yıllık süre için geçerli olacak ve akit taraflardan biri, yürürlük süresinin sona ermesinden altı ay önce anlaşmayı sona erdirmek arzusunu yazılı olarak beyan etmedikçe, birer yıllık süreler için kendiliğinden yenilenecektir.

Ankara'da 18 Ekim 1980 tarihinde İngilizce dilinde iki orijinal nüsha olarak düzenlenmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti  
Adına  
Nurver NUREŞ

Irak Cumhuriyeti Hükümeti  
Adına  
Farouk Dawood SALMAN